

Plan Odnowy Miejscowości Boleszyn w Gminie Grodziczno na lata 2010-2016

Spis Treści

Wstęp	3
1. Charakterystyka miejscowości	3
1.1. Położenie geograficzne i administracyjne	3
1.2. Historia miejscowości	5
1.3. Struktura przestrzenna miejscowości	5
2. Inwentaryzacja zasobów	8
2.1. Demografia, sfera społeczna i gospodarcza	8
2.1.1. Demografia	8
2.1.2. Sfera społeczna	9
2.1.3. Sfera Gospodarcza	13
2.2. Infrastruktura techniczna	16
2.3. Środowisko naturalne	18
2.3.1. Ochrona przyrody	23
2.4. Dziedzictwo kulturowe	24
2.4.1. Ochrona zabytków	26
2.5. Turystyka	26
3. Ocena mocnych i słabych stron - analiza SWOT	32
4. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć	32

Wstęp

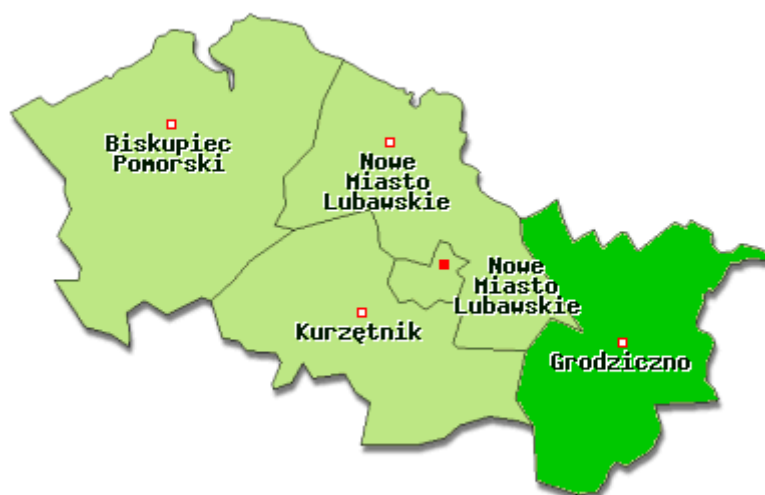
Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem stanowiącym załącznik do wniosku aplikacyjnego o dofinansowanie inwestycji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Plan Odnowy Miejscowości obejmuje w szczególności charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów, analizę mocnych i słabych stron i perspektywę rozwoju oraz opis planowanych przedsięwzięć. Plan będzie aktualizowany i rozszerzany o zapisy dotyczące inwestycji, dla których gmina będzie starała się o środki w ramach PROW

1. Charakterystyka miejscowości

1.1. Położenie geograficzne i administracyjne

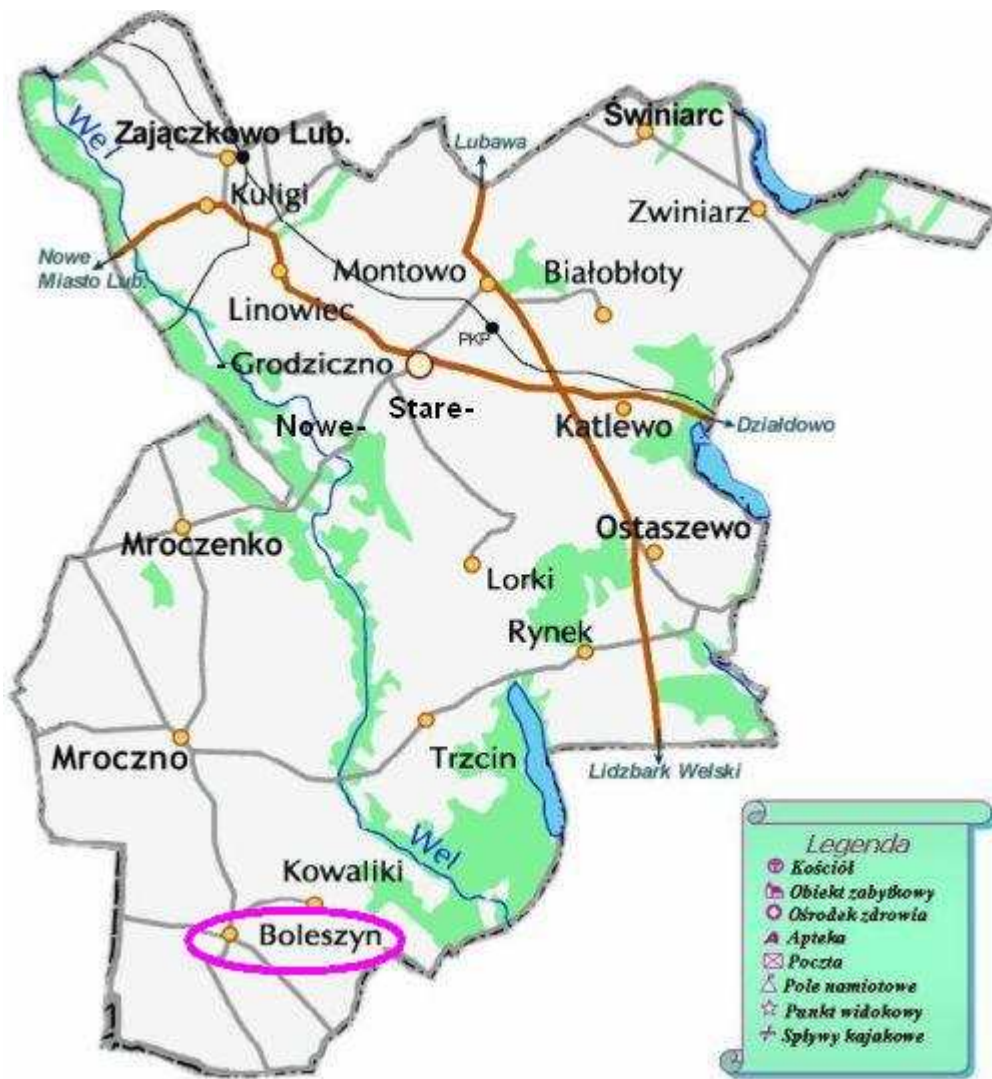
Gmina Grodziczno położona jest w południowo - zachodniej części województwa warmińsko - mazurskiego, we wschodniej części powiatu nowomiejskiego. Graniczy z gminami: Lubawa, Nowe Miasto, Rybno, Lidzbark, Kurzętnik oraz Brzozie. Gmina Grodziczno dzieli się na 17 sołectw: Boleszyn, Grodziczno, Katlewo, Kowaliki, Kuligi, Linowiec, Lorki, Montowo, Mroczenko, Mroczo, Nowe Grodziczno, Ostaszewo, Rynek, Swiniarc, Trzcina, Zajęczkowo oraz Zwiniarz.

Podział administracyjny powiatu nowomiejskiego

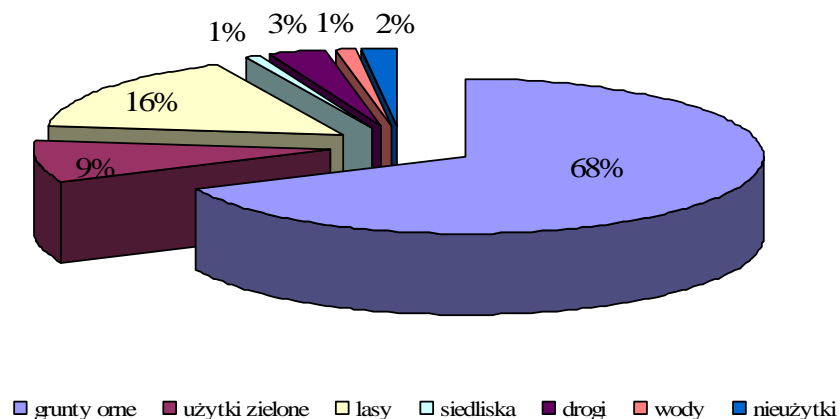

Źródło: www.polskiegminy.pl

Boleszyn – wieś w Polsce położona w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie nowomiejskim, w gminie Grodziczno. W latach 1975-1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa toruńskiego.

Gmina obejmuje 15.427 ha, w tym użytki rolne stanowią 11.848 ha, z czego na grunty orne przypada 10.399 ha, a na trwałe użytki zielone 1.421 ha, grunty pod lasami i zadrzewieniami 2.443 ha, grunty pod wodami 207 ha, użytki kopalne - 4 ha, tereny komunikacyjne 424 ha, tereny osiedlowe - 226 ha, nieużytki - 275 ha.

Źródło: www.grodziczno.pl

1.2. Historia miejscowości

Historia miejscowości nieodłącznie związana jest z powstaniem parafii. Po raz pierwszy miejscowość pojawia się w źródłach w 1402 r. Parafia najprawdopodobniej powstała w poł. XIV w. Teren Boleszyna otrzymała kapituła chełmińska w 1289 r.; ona również sprawowała patronat nad kościołem. Pierwotny kościół, podobnie jak późniejszy, postawiony przed 1653 r., był budowlą drewnianą. Obecna świątynia powstała w latach 1721 - 1722. Główny remont kościoła przeprowadzono w 1921 r. W Boleszynie od XVII w. rozwija się kult maryjny związany z łaskami słynącym obrazem umieszczonym w ołtarzu głównym. Gdy na przełomie XVII i XVIII w. wybuchła epidemia cholery, parafianie zwrócili się do Matki Bożej o oddalenie groźnej choroby. Prośby zostały wysłuchane. Liczne wota przy obrazie to dowód kultu, który rozwijał się tu przez wieki. Ambona wystawiona na zewnątrz kościoła świadczy o dużej ilości przybywających pielgrzymów. Parafia przeżywała Misje Ewangelizacyjne od 27 maja do 4 czerwca 2000 r. Ich owocem było powstanie nowych wspólnot: Akcji Katolickiej, młodzieżowych grup modlitewnych: św. Bernadety i Matki Bożej Fatimskiej. 13 listopada 1999 r. w Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej Boleszyńskiej odbył się Dekanalny Kongres Różańcowy. W okresie ostatnich 10 lat dokonano w parafii wielu inwestycji, m.in. generalnego remontu kaplicy św. Huberta i remontu dachu kościoła parafialnego. Postawiono nowe ogrodzenie cmentarza parafialnego i położono chodnik wokół kościoła. Wykonano także nową instalację nagłaśniającą oraz przeprowadzono generalny remont organów.

1.3. Struktura przestrzenna miejscowości

Na obszarze gminy wydzielono 4 strefy o zróżnicowanych zasadach zagospodarowania i kierunkach polityki przestrzennej:

- Strefa I - parkowo-krajobrazowa (obejmująca miejscowość Rynek), obejmuje najcenniejsze przyrodniczo tereny w środkowej części gminy - Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel oraz teren Welskiego Parku Krajobrazowego. Przewidziana do rozwoju funkcji leśnej, przyrodniczej i turystycznej oraz rolnictwa ekologicznego.
- Strefa II - krajobrazowa, obejmuje Buchnowski Obszar Chronionego Krajobrazu oraz część terenu „Ostoi Rzeki Wel” w południowo-wschodniej części gminy. Przewidziana do rozwoju funkcji leśnej, przyrodniczej i turystycznej oraz rolnictwa ekologicznego.
- Strefa III - aktywizacji gospodarczej, obejmuje północno- wschodnią część gminy. Przewidziana do rozwoju wielofunkcyjnego - mieszkalnictwa, rzemiosła, wytwórczości i składów, bardziej intensywnych form rolnictwa, a w rejonie jeziora Hartowiec również funkcji turystycznej.
- Strefa IV - rolniczo-osadnicza, obejmuje południowo-zachodnie tereny gminy. Przewidziana do rozwoju głównie funkcji rolnej

Jako podstawowe kryterium wydzielenia stref przyjęto walory przyrodniczo - krajobrazowe i wrażliwość środowiska na działalność ludzką w oparciu o warunki ekofizjograficzne, prawne formy ochrony przyrody oraz obecne trendy rozwojowe. W obrębie strefy I i III wydzielono obszary funkcjonalne. Jako kryterium wydzielenia

obszarów przyjęto granice terenów objętych ochroną prawną, charakter istniejącego zagospodarowania, trendy rozwojowe na danym obszarze i predyspozycje terenu do pełnienia określonych funkcji. W obrębie stref i obszarów funkcjonalnych wydzielono tereny osadnicze oraz w odniesieniu do obszarów, gdzie spodziewany jest znaczny rozwój również tereny rozwojowe. Tereny osadnicze zostały wyznaczone w granicach istniejącego zainwestowania przy czym tereny wyznaczone pod zabudowę w obowiązującym do końca 2002 r planie miejscowym gminy potraktowano jako stan istniejący, niezależnie od tego czy zostały zabudowane czy nie.

Boleszyn to duża wieś o ukształtowanym historycznym, dobrze zachowanym układzie przestrzennym. We wsi z obiektów historycznych zachowały się: kościół parafialny drewniany z lat 1721-1722, kaplica drewniana z XVIII w. i dzwonnica, park wiejski oraz budynki mieszkalne.

źródło: EC

Ciekawsze budynki to murowane z czerwonej cegły, nie otynkowane z zachowanym 2-połaciowym dachem oraz dekoracją elewacji w postaci ceglanych gzymsów kordonowych. Zachowały się także pierwotne formy otworów okiennych i drzwiowych wraz z drewnianą stolarką i łukami odcinkowymi. Na wielu z obiektów zachowało się pierwotne pokrycie dachowe z dachówką ceramiczną.

źródło: EC

źródło: EC

źródło: EC

2. Inwentaryzacja zasobów

2.1. Demografia, sfera społeczna i gospodarcza

2.1.1. Demografia

Na terenie gminy znajduje się 17 sołectw które zamieszkuje 6635 mieszkańców (31.XII.2009r.), z tego 537 zamieszkuje wieś Boleszyn.

miejsowość	31.XII.2009
Boleszyn	537

Ludność gminy w podziale na poszczególne miejscowości. (lata 2004 - 2008)

Lp.	Miejscowość	31.12.2004	31.12.2005	31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008
1.	Grodziczno	362	370	371	390	395
2.	Kowaliki	85	83	84	88	89
3.	N.Grodziczno	645	638	639	630	633
4.	Jakubkowo	4	3	3	3	2
5.	Montowo	490	487	490	481	484
6.	Białobłoty	96	97	98	100	103
7.	Lorki	198	201	202	207	205
8.	Zwiniarz	290	293	288	293	288
9.	Świniarc	269	272	272	267	267
10.	Katlewo	196	185	186	185	176
11.	Ostaszewo	449	449	447	449	454
12.	Rynek	256	252	250	247	246
13.	Trzcina	276	271	269	260	264
14.	Boleszyn	518	518	518	530	537
15.	Mroczo	1200	1189	1183	1187	1192
16.	Mroczenko	282	281	282	271	282
17.	Linowiec	428	428	427	429	429
18.	Zajączkowo	254	256	260	259	263
19.	Kuligi	323	325	325	331	338

Struktura ludności w miejscowości Boleszyn na dzień 31.XII.

2005						2006						2007					
wiek przedprodukcyjny		wiek produkcyjny		wiek poprodukcyjny		wiek przedprodukcyjny		wiek produkcyjny		wiek poprodukcyjny		wiek przedprodukcyjny		wiek produkcyjny		wiek poprodukcyjny	
M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K
80	82	142	143	25	46	80	110	131	117	29	44	81	86	145	153	29	44

2.1.2. Sfera społeczna

Placówki o charakterze społeczno-kulturalnym w gminie Grodziczno

Sołectwo/ Miejscowość	Remiza	Świetlica	Gospodarstwo agroturystyczne pensjonaty	Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej	Dom Kultury
Boleszyn	1	1	-	1	-
Grodziczno	-	-	-	1	-
Nowe Grodziczno	1	1	-	1	-
Katlewo	-	-	-	-	-
Kowaliki	1	1	-	1	-
Kuligi	1	1	-	1	-
Linowiec	-	1	1 gospodarstwo agroturystyczne [ilość miejsc noclegowych 5]	-	-
Lorki	1	1	-	1	-
Montowo	-	-	-	-	-
Mroczenko	1	1	-	1	-
Mroczo	1	1	-	1	-
Ostaszewo	1	1	-	1	-
Świniarc	1	1	-	1	-
Rynek	-	1	-	-	-
Trzcin	1	-	-	1	-
Zajączkowo	1	1	-	1	-
Zwiniarz	1	1	-	1	-
	Ogółem: 12	Ogółem: 13	Ogółem: gospodarstwo - 1 miejsca - 5	Ogółem: 13	Ogółem: 0

Gmina Grodziczno posiada 6 szkół podstawowych, oraz 2 gimnazja, w których łącznie uczy się 991 dzieci (dane za lipiec 2007 - UG Grodziczno).

Wykaz placówek oświatowych w Gminie Grodziczno - lipiec 2008 r.

LP.	Miejscowość	Rodzaj placówki	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli	Liczba oddziałów
1	BOLESZYN	Szkoła Podstawowa	61	11	6 + klasa "0"
2	GRODZICZNO	Szkoła Podstawowa	154	20	9 + klasa "0"
3	MONTOWO	Szkoła Podstawowa	75	11	6 + klasa "0"
4	MROCZNO	Szkoła Podstawowa	191	18	9 + klasa "0"
5	ZAJĄCZKOWO	Szkoła Podstawowa	102	12	6 + klasa "0"
6	ZWINIARZ	Szkoła Podstawowa	80	15	6 + klasa "0"
1	GRODZICZNO	Gimnazjum	211	19	8
2	MROCZNO	Gimnazjum	117	15	6

Źródło : opracowanie własne na podstawie www.grodziczno.pl i UG Grodziczno

Szkoły podstawowe

Szkoła	Kl.0	Kl.I	Kl.II	Kl.III	Kl.IV	Kl.V	Kl.VI	Liczba oddziałów	Ogółem dzieci	Liczba dzieci bez „0”
Grodziczno	17	25	17	23	21	26	25	7	154	137
Boleszyn	6	8	9	10	8	11	9	7	61	55
Mroczno	26	32	32	25	27	25	24	9	191	169
Montowo	14	11	12	9	10	9	10	7	75	61
Zajączkowo	13	10	15	15	19	14	16	7	102	90
Zwiniarz	15	7	11	9	16	11	8	7	80	65
Łącznie	91	97	93	92	94	102	95	44	6663	572

Nieruchomości – szkoły

Nazwa szkoły	Gimnazjum Mroczno	Gimnazjum Grodziczno	SP Boleszyn	SP Grodziczno	SP Montowo	SP Mroczno	SP Zajączkowo	SP Zwiniarz
Lokalizacja budynku	Mroczno 22a	Grodziczno 83	Boleszyn 12	Grodziczno 83	Montowo 28	Mroczno 22a	Zajączkowo 21a	Zwiniarz 4a
Sale lekcyjne	6	9	7	10	8	8	7	7
Pracownie	Ogółem	1	1	1	1	1	1	1
	Komputerowe	1	1	1	1	1	1	1
	Językowe	0	0	0	0	0	0	0
Biblioteka	2 pomieszc.	1	1	1	1	1	0	1

SP BOLESZYN - nauczyciele

Liczba nauczycieli: 12

Liczba etatów: 10,09

Stopień awansu	Liczba nauczycieli
Stażyści	2
Kontraktowi	2
Mianowani	6
Dyplomowani	2

Kwalifikacje	Liczba nauczycieli
historia	1
matematyka	1
w-f	2
Pedagogika wczesnoszkolna	3
przyroda	1
informatyka	1
teologia	1
Biologia	1
oligofrenopedagogika	1
Wychowanie przedszkolne	1

Na terenie gminy nie ma placówek przedszkolnych. W razie potrzeby dzieci dowożone są indywidualnie do przedszkoli w Nowym Mieście Lubawskim.

W gminie znajdują się jedna biblioteka gminna (w Nowym Grodzicznie) oraz 3 filie tejże biblioteki - w Boleszynie, w Mrocznie oraz w Zwiniarzu.

W gminie działają dwa ośrodki zdrowia : jeden w Grodzicznie a drugi w Mrocznie.

1) Wiejski Ośrodek Zdrowia w Mrocznie

Podstawowa opieka zdrowotna,

Poradnia stomatologiczna,

Poradnia logopedyczna.

Dodatkowo Zakład realizuje programy profilaktyczne w zakresie chorób układu krążenia, raka szyjki macicy, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc

2) Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Grodzicznie

Podstawowa opieka zdrowotna,

Poradnia stomatologiczna,

Poradnia logopedyczna,

Poradnia położniczo – ginekologiczna,

Poradnia rehabilitacyjna,

Poradnia USG

Dodatkowo Zakład realizuje programy profilaktyczne w zakresie chorób układu krążenia, raka szyjki macicy, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc.

Natomiast w miejscowości Ostaszewo nie ma żadnych obiektów infrastruktury społecznej i mieszkańcy wsi są zmuszeni dojeżdżać do poszczególnych miejscowości w celu skorzystania z danych usług.

Kapitał społeczny i ludzki

Aktywna działalność organizacji pozarządowych prowadzących określoną przez ustawę działalność pożytku publicznego, czyli działalność społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych, jest istotną cechą społeczeństwa demokratycznego a także ważnym elementem aktywizującym społeczność lokalną, w tym społeczność gminy Grodziczno.

Istotne znaczenie dla ich funkcjonowania ma także wymiana doświadczeń między organizacjami oraz współpraca z samorządem gminnym.

- Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych W Grodzicznie 13-324 Grodziczno
- Stowarzyszenie kulturalno-oświatowe w Grodzicznie.
- UKS "HERKULES" Szkoła Podstawowa 13-324 Grodziczno
- Grodzickie Stowarzyszenie Kultury Fizycznej 13-324 Grodziczno
- Ochotnicza Straż Pożarna w Lorkach
- Ochotnicza Straż Pożarna w Grodzicznie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kuligach
- Ochotnicza Straż Pożarna w Zajączkowie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Boleszynie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kowalikach
- Ochotnicza Straż Pożarna w Mrocznie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Świniarcu
- Ochotnicza Straż Pożarna w Zwiniarzu
- Ochotnicza Straż Pożarna w Trzcinnie

Na terenie miejscowości Boleszyn funkcjonuje jedynie Ochotnicza Straż Pożarna.

2.1.3. Sfera Gospodarcza

Bezrobotni zarejestrowani w Gminie Grodziczno (dane Urzędu Gminy za lipiec 2007)

Sołectwo/ Miejscowość	Ogółem	W tym	
		kobiet	mężczyzn
Boleszyn	28	18	10
Grodziczno	32	21	11
Nowe Grodziczno	27	17	10
Katlewo	15	10	5
Kowaliki	7	5	2
Kuligi	29	23	6
Linowiec	31	25	6

Lorki	10	8	2
Montowo	31	18	13
Mroczenko	16	10	6
Mroczno	69	43	26
Ostaszewo	25	19	6
Świniarc	7	3	4
Rynek	13	8	5
Trzcina	16	9	7
Zajączkowo	14	10	4
Zwiniarz	11	7	4
	Ogółem: 381	Ogółem: 254	Ogółem: 127

Liczba bezrobotnych w miejscowości Boleszyn na dzień 31.XII.:

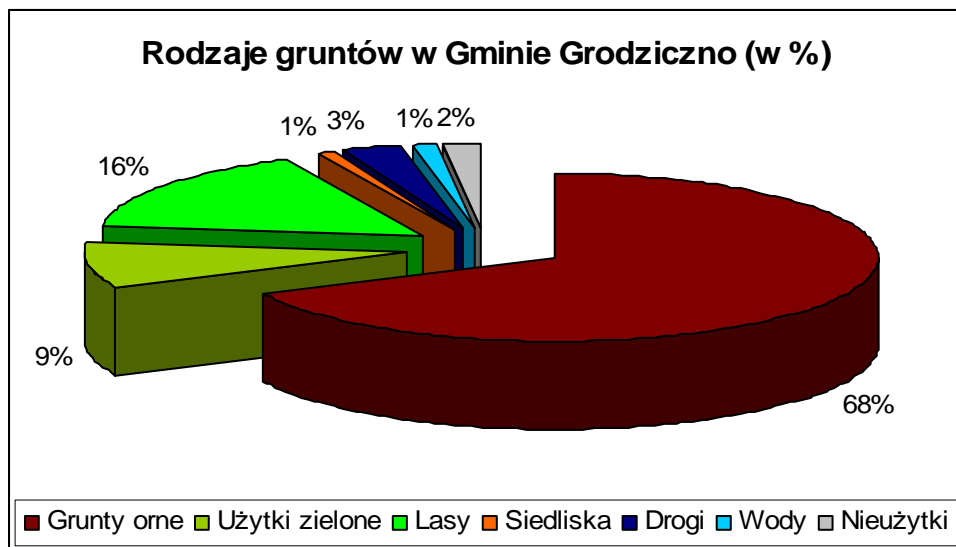
	2002		2003		2004		2005		2006		2007	
miejscowość	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
Boleszyn	21	23	20	29	17	24	20	20	23	14	17	12

Pracodawcy, przedsiębiorstwa w miejscowości Trzcina

L.p.	Imię i Nazwisko	Nazwa	Przedmiot działalności
1.	Danuta Galińska, Boleszyn 7	-	Handel detaliczny
2.	Grzegorz Kotewicz, Boleszyn 31	Usługi Inseminacyjne	Działalność usługowa związana z chowem i hodowlą zwierząt.
3.	Ewa Chmarzyńska, Boleszyn 40	-	Działalność związana z ochroną zdrowia ludzkiego – wykonywanie zdjęć RTG
4.	Iwona Wrzosek, Boleszyn 46	Sklep Spożywczo- Przemysłowy	Handel detaliczny.
5.	Maciej Galiński, Boleszyn 76	B & M GALBET	Produkcja wyrobów betonowych.
6.	Marlena Tęgowska, Boleszyn 59	Junior Odzież Dziecięca i Młodzieżowa	Handel detaliczny
7.	Tomasz Koziorzemski, Boleszyn 78	„TOMEX”	Działalność usługowa w zakresie naprawy i konserwacji statków.
8.	Roman Bartkowski, Boleszyn 34	Przedsiębiorstwo Usługowe „Romex”	Obróbka mechaniczna elementów metalowych.
9.	Jarosław Stankowski, Boleszyn 14	STAN – MAL Jarosław Stankowski	Naprawa i konserwacja statków.
10.	Kazimierz Wrzosek, Boleszyn 45	Zakład Budownictwa Ogólnego	Roboty budowlane wykończeniowe, Tynkowanie.

Rolnictwo i leśnictwo

Gmina obejmuje 15.427 ha, w tym użytki rolne stanowią 11.848 ha, z czego na grunty orne przypada 10.399 ha, a na trwałe użytki zielone 1.421 ha, grunty pod lasami i zadrzewieniami 2.443 ha, grunty pod wodami 207 ha, użytki kopalne - 4 ha, tereny komunikacyjne 424 ha, tereny osiedlowe - 226 ha, nieużytki - 275 ha.

Źródło : www.grodziczno.pl

Wiodącą funkcją gminy jest funkcja rolna a uzupełniającą obsługa ruchu turystyczno - wypoczynkowego. Gmina Grodziczno wraz jedenastoma innymi gminami byłego województwa toruńskiego należy do "Zielonych Płuc Polski", w/w tereny charakteryzują się bardzo wysokimi walorami przyrodniczymi oraz krajobrazowymi co sprzyja turystyce.

Rolnictwo, obok turystyki, jest nadal funkcją wiodącą w gminie. Terenami posiadającymi najbardziej korzystne warunki do rozwoju funkcji rolnej są: w strefie III obszar III A - „rolniczy” oraz strefa IV. W strefie I obszar IB- „krajobrazowy” oraz w strefie II „krajobrazowej” istnieją warunki glebowe korzystne i średnio korzystne do rozwoju funkcji rolnej lecz są tu większe ograniczenia wynikające z położenia na terenach chronionego krajobrazu. W strefie I obszar IA warunki przyrodnicze są mało korzystne dla rolnictwa - niskie klasy gleb bogata rzeźba terenu oraz ograniczenia wynikające z położenia w obrębie Welskiego Parku Krajobrazowego.

Charakterystyka gospodarstw rolnych Gminy Grodziczno ze względu na zajmowany obszar (lipiec 2007)

Sołectwo/ Miejscowość	Liczba gospodarstw	
	do 10 ha	powyżej 10 ha
BOLESZYN	44	43
GRODZICZNO	24	11
NOWE GRODZICZNO	33	39
KATLEWO	7	6
KOWALIKI	3	12
KULIGI	29	23

LINOWIEC	20	17
LORKI	15	18
MONTOWO	21	14
MROCZENKO	27	24
MROCZNO	69	77
OSTASZEWO	41	28
ŚWINIARC	25	23
RYNEK	41	17
TRZCIN	35	32
ZAJĄCZKOWO	23	18
ZWINIARZ	34	17
	Ogółem: 491	Ogółem: 419

Liczba gospodarstw rolnych w miejscowości Boleszyn

miejsowość	liczba gospodarstw
Boleszyn	87

2.2. Infrastruktura techniczna

Drogi i Komunikacja publiczna

- Drogi wojewódzkie - długość na terenie gminy – 22,258 km
- Drogi powiatowe – długość na terenie gminy – 46,298 km.
- Drogi gminne – 91,0 km w tym 40 km o nawierzchni bitumicznej
- Drogi lokalne, wewnętrzne nie zinwentaryzowane – drogi dojazdowe do pól, gospodarstw i lasów. Nawierzchnia gruntowa i częściowo żwirowa

Drogi w miejscowości Boleszyn

miejsowość	kategoria drogi	nr drogi
Boleszyn	Powiatowa Nowe Miasto Lubawskie – Słup	1335N
	Powiatowa Boleszyn – Wielkie Leżno	1337N
	Gminna Boleszyn - Kowaliki	183017N
	Gminna Boleszyn – Sugajno	183015N
	Gminna Boleszyn – Zalesie	183021N
	Gminna Boleszyn – Zebrze	183019N
	Gminna Boleszyn – Krzemieniewo	183014N
	Gminna Boleszyn – Chełsty	183022N

Przez teren gminy przebiega 6 linii PKS (między innymi przez miejscowość Boleszyn):

1. Ostróda - Żuromin - Płock
2. Nowe Miasto Lubawskie - Boleszyn - Nowe Miasto Lubawskie
3. Nowe Miasto Lubawskie - Grodziczno - Lubawa

4. Nowe Miasto Lubawskie - Grodziczno - Nowe Miasto Lubawskie
5. Lubawa - Lidzbark
6. Olsztyn - Lidzbark (przez Rynek).

Jedyna stacja kolejowa w gminie znajduje się w Montowie. Jest to część szlaku kolejowego Warszawa - Gdańsk. Korzysta z niej dużo mieszkańców gminy dojeżdżających do pracy w Ławie.

Gospodarka wodna i kanalizacyjna

Sieć wodociągowa (główna) na terenie gminy ma 98,8 km długości, przyłącza wodociągowe mają łączną długość 17 km. Ilość odbiorców korzystających z sieci wodociągowej - 717. Cała sieć wodociągowa stanowi własność gminy. Stopień zwodociągowania gminy wynosi obecnie 54%. Roczna konsumpcja wody osiąga wartość 146 646 m³. Pozostałe gospodarstwa - w liczbie 611 - korzystają z własnych studni.

Gmina Grodziczno posiada 2 stacje wodociągowe:

- w Grodzicznie (2 odwierty)
- w Mrocznie (2 odwierty)
- łącznie 214 km wodociągów (wskaźnik wodociągowania 15,4) (dane Urzędu Gminy za lipiec 2007)

miejsowość	długość sieci wodociągowej	liczba przyłączy
Boleszyn	16,8 km	100

Na terenie Gminy Grodziczno brak jest sieci kanalizacyjnej. Na terenie gminy znajdują się wyłącznie własne zbiorniki do gromadzenia ścieków (szamba).

Gospodarka odpadami

Na terenie gminy Grodziczno prowadzi się segregację odpadów. Gmina Grodziczno uczestniczy w programie selektywnej zbiórki odpadów w systemie workowym prowadzonym przez Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna”. W 2006 r. uruchomiono pilotażowy program odbioru posegregowanych odpadów w 7 miejscowościach gminy Grodziczno. Mieszkańcom dostarczono komplet 3 różnokolorowych worków do selektywnej zbiórki plastiku, szkła, papieru wraz z harmonogramem odbioru posegregowanych odpadów. Odbiór następuje raz w miesiącu. W październiku 2007 r. programem objęto wszystkie miejscowości gminy Grodziczno. Poza systemem workowym Gmina Grodziczno prowadzi zbiórkę szkła oraz plastiku w systemie pojemnikowym polegającym na umieszczeniu zestawu odpowiednio oznakowanych pojemników w centralnych punktach miejscowości na terenie gminy.

Gaz, ogrzewanie

Mieszkańcy zamieszkujący domy jednorodzinne i budynki administracyjne wykorzystują indywidualne źródła ciepła.

Na terenie gminy brak jest sieci gazowej.

Dostępność do energii elektrycznej trójfazowej na terenie gminy można określić jako dobrą. W miejscowościach Zajączkowo i Mroczo istnieje konieczność przebudowy linii energetycznej i transformatorów z uwagi na duże obciążenia i występujący spadek napięcia w sieci. Na terenie gminy działają 2 elektrownie wodne:

- Trzcina na rzece Wel
- Lorki na rzece Bałwanka.

2.3. Środowisko naturalne

Gmina Grodziczno leży w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, na pograniczu z województwem kujawsko-pomorskim, w powiecie nowomiejskim. Graniczy z gminami: Lubawa, Nowe Miasto Lubawskie, Kurzętnik, Rybno, Lidzbark, Brzozie. Według podziału na regiony fizyczno-geograficzne Polski (J. Kondracki, 1998) teren ten leży w granicach makroregionu Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie, w mezoregionie – Garb Lubawski. Gmina Grodziczno zajmuje południowo-zachodnią, niżej położoną, część tego mezoregionu, a jej powierzchnia wynosi 154,13 km².

Zasięg regionu w obrębie Polski

	Megaregion	Pozaalpejska	Europa
		Środkowa	
	Prowincja	Niż Środkowoeuropejski	
	Podprowincja	Pojezierze Południobałtyckie	
	Makroregion	Pojezierze	Chełmińsko-Dobrzyńskie
	Mezoregion	Garb Lubawski	
Zajmowane jednostki administracyjne	Polska: województwo warmińsko-mazurskie		

Źródło: ww.pl.wikipedia.org

Geomorfologia

Teren dzisiejszej gminy Grodziczno, podobnie jak cały makroregion, ukształtowany został w okresie ostatniego zlodowacenia. Procesy glacialne związane z kolejnymi fazami postępu i regresji lądolodu spowodowały, że obszar ten został mocno urzeźbiony i charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem hipsometrycznym. Występuje tu wyjątkowo duże nagromadzenie polodowcowych form rzeźby terenu, takich jak m.in. moreny denne, pagórki i wzgórza morenowe, rynny subglacialne, płyty sandru, wytopiskowe. Najniżej położonym obszarem jest dolina rzeki Wel

(poniżej 100m n.p.m.), głęboko wcięta w otaczające tereny wysoczyznowe (140 – 160m n.p.m.). W kierunku północno-wschodnim (Garb Lubawski) teren wznosi się i w rejonie na wschód od m. Zwiniarz osiąga największą wysokość 200,8m n.p.m.

Teren gminy Grodziczno, pod względem geomorfologicznym, podzielić można trzy zasadnicze części:

- wysoczyznę morenową,
- dolinę rz. Wel i rynnę jeziora Kiełpińskiego, nad którym leży miejscowość Rynek
- fragmentem sandru Skrwy

Przeważającą część obszaru gminy zajmuje wysoczyzna morenowa falista zbudowana głównie z glin ciężkich i piasków gliniastych mocnych. Wysoczyzna urozmaicona jest licznymi zagłębieniami wytopiskowymi i dolinkami erozyjnymi, a także pagórkami i wzgórzami morenowymi, których wysokość względna dochodzi do 10 - 15m. Na terenie gminy, na zachód od Mrocza i na wschód od Grodziczna, występują też równinne fragmenty moreny dennej płaskiej o rzędnej 140 – 150m n.p.m. Środkową część gminy przecina z południowego wschodu na północny zachód, dolina rzeki Wel. Jest to wcięta na ok. 30m w stosunku do otaczających terenów wysoczyznowych, rynna subglacjalna o szerokości od 50 do ok. 1000m, ograniczona stromymi krawędziami. Dolina Welu, w części północno-zachodniej, charakteryzuje się występowaniem form fluwioglacjalnych w postaci erozyjnych równin wód roztopowych oraz „ostańców” wysoczyznowych, tj. oderwanych fragmentów wysoczyzny morenowej falistej (m.in. wzniesienie na zachód od jez. Linowiec).

Krawędzie doliny, o wysokości 25 - 30m podlegają intensywnym procesom erozji i są rozcięte przez liczne boczne dolinki i parowy. U podnóża tych rozcięć wytworzyły się stożki napływowe tworzące w całej dolinie wyraźną strefę deluwii zboczowych. Procesy te zaznaczyły się szczególnie na południe od jezior Tylickich, gdzie krawędź doliny Welu porozcinana jest najintensywniej. Z doliną Welu łączy się subglacjalna rynna Jeziora Kiełpińskiego o podobnym ukierunkowaniu (SE-NW) i zagłębieniu (ok. 30m). W południowo - wschodniej części gminy, na południe od m. Rynek, a także płacami na pozostałym terenie gminy, występują równiny sandrowe pokryte z reguły lasami. Są to fragmenty rozległego sandru Skrwy, sięgającego na północy aż po Lubawę. Teren budują tu utwory piaszczyste naniesione z wodami roztopowymi odpływającymi, w trakcie deglacji lądolodu, w kierunku południowym.

Gleby

Na terenie gminy Grodziczno największe obszary zajmują gleby brunatne właściwe i brunatne wylugowane. Występują one dużymi płacami na całym obszarze, głównie tam gdzie w podłożu zalegają gliny piaszczyste i piaski gliniaste. Słabsze gleby, bielcowe i pseudobielcowe wytworzyły się z utworów wodno-lodowcowych-piasków. Ten typ gleb spotkać można głównie w północnej i południowo-wschodniej części gminy, na obszarach sandrowych. Na wysoczyźnie, małymi płacami, występują czarne ziemie właściwe i zdegradowane wytworzone na podłożu glin i piasków gliniastych mocnych, natomiast w dolinie rz. Wel oraz w dolinkach mniejszych cieków, gleby organiczne – torfowe, murszasto-torfowe oraz mułowo-torfowe.

Hydrografia

Pod względem hydrograficznym opisywany teren leży w zlewni rzeki Wel, lewobrzeżnego dopływu Drwęcy. Rzeka ta bierze początek w pobliżu Jeziora Wielka Dąbrowa, na wysokości 231m n.p.m. Powierzchnia zlewni wynosi 799,1km² a długość rzeki 95,8km (W. Mrózek, 1984). Na terenie gminy Grodziczno Wel płynie na odcinku 11,9km z południowego-wschodu na północny-zachód. Jest to typowa rzeka pojezierna, przepływająca przez liczne jeziora i odwadniająca obszary polodowcowe. Na terenie gminy Wel płynie w większości spokojnie, w stosunkowo szerokiej dolinie (miejscami nawet do 1km), ograniczonej wysokimi zboczami wysoczyzny. Szerokość koryta cieku wynosi 8 - 10m; średnia głębokość 0,8 – 1,0m; przepływ średni roczny 5,48m³/s (profil – Kuligi). Spadek rzeki jest zmienny - średnio wynosi 1,24‰, natomiast miejscami, na odcinkach przełomowych (m.in. w rezerwacie „Piekiełko”), dochodzi do 4,1‰. Rzeka nabiera wtedy cech potoku górskiego. 4‰, Wel przyjmuje wody licznych dopływów i rowów melioracyjnych, a także ma połączenie z jeziorami - Kiełpińskim i Tylickim. Największym dopływem Welu jest Wulka (inaczej Prątniczka), o powierzchni zlewni 332,6km² i długości 29,3km. Inne ważniejsze dopływy to dopływ bez nazwy z Jez. Kiełpińskiego oraz Katlewka i Bałwanka. Ta ostatnia, z pierwotnego rowu melioracyjnego odprowadzającego wody gruntowe z okolic kopalni kredy jeziornej „Wenecja” po jego pogłębieniu i przedłużeniu przeobraziła się w główne koryto rzeki Wel, tocząc obecnie swe wody przez jezioro Fabryczne.

Na terenie gminy Grodziczno występują też liczne jeziora. Do największych należą: Kiełpińskie, Jakubkowskie, Linowiec, Katlewskie, Kulickie. Ponadto jest tu jeszcze 17 innych zbiorników (oczek), których powierzchnia jest większa od 1ha. Największe na terenie gminy Grodziczno - Jezioro Kiełpińskie, podobnie jak położona już poza terenem gminy jezioro Tylickie, jest typowym jeziorem rynnowym. Jeziora te charakteryzują się wąskim i długim kształtem, stosunkowo dużą głębokością, wąską strefą litoralu i wysokimi brzegami.

Klimat

Klimat obszaru Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego nie odbiega zasadniczo od ogólnych cech klimatu Polski. Tak jak na całym Niżu charakteryzuje się przejściowością i dużą zmiennością warunków temperaturowych, opadowych, anemometrycznych (kierunku i prędkości wiatrów), parowania, zachmurzenia i in. Wynika to z faktu ścierania się na tym terenie mas powietrza oceanicznego i kontynentalnego. Według rejonizacji rolniczo-klimatycznej Polski Gumińskiego (1948) opisywany obszar gminy Grodziczno leży w granicach dzielnicy mazurskiej (V) charakteryzującej się m.in. stosunkowo dużymi wahaniami temperatury i nieco większymi od średniej opadami atmosferycznymi. Charakterystyka klimatyczna gminy Grodziczno, oparta o dane z okolicznych stacji i posterunków meteorologicznych (Lidzbark, Iława, Brodnica), przedstawia się następująco:

- średnia roczna temperatura powietrza: 7,1oC,
- dni z przymrozkami: pow. 130 (pierwsze przymrozki występują w połowie października, a ostatnie w końcu kwietnia),
- średni opad roczny: 635mm,
- pokrywa śnieżna zalega: 60 – 100 dni,

- dominacja wiatrów z sektora zachodniego: 45% a ich średnia prędkość: 3,2m/s
- parowanie: 490mm (ok. 75% opadu)

Szata roślinna

Na terenie gminy Grodziczno zwraca uwagę obecność kilku kompleksów leśnych (np. Rynek-Ostaszewo, wokół jez. Fabrycznego oraz wokół jez. Kiełpińskiego). W ich obrębie stosunkowo duży udział mają lasy grądowe, czyli wielogatunkowe lasy liściaste typowe dla siedlisk żyznych i zwykle umiarkowanie wilgotnych. Z natury ich drzewostan tworzą różne gatunki liściaste, głównie grab zwyczajny, lipa drobnolistna oraz dąb szypułkowy i dąb bezszypułkowy. Jednak obecnie prawie zawsze w najwyższej warstwie drzewostanu panuje sztucznie wprowadzona sosna zwyczajna. W podszyciu grądów rośnie podrost drzew liściastych oraz leszczyna pospolita i trzmielina brodawkowata. Runo jest bogate, obfituje w gatunki zakwitające wcześniej, przed pełnym ulistnieniem drzew. Z roślin typowych dla runa grądu wymienić należy takie gatunki jak zawilec gajowy, przylaszczka pospolita, gwiazdnica wielkokwiatowa, gajowiec żółty, fiołek leśny, narecznica samcza i szczawik zajęczy.

Specyficzną cechą omawianej szaty roślinnej jest stosunkowo częste występowanie torfowisk (np. nad jez. Okuminek), w tym obecność torfowisk o charakterze naturalnym. W stanie naturalnym zachowały się głównie śródleśne torfowiska przejściowe i wysokie, tj. związane z wysokim poziomem wód stagnujących o niskiej żyzności. Specyficzna jest roślinność tych ekosystemów. Wśród licznych mchów torfowców rośnie tam głównie żurawina błotna i wełnianka pochwowata. Na torfowiskach wysokich występuje niekiedy chroniona rosiczka okrągłolistna, wykorzystująca jako źródło azotu ciała schwytych drobnych zwierząt bezkręgowych. Warto nadmienić, że znaczna część torfowisk została odwodniona i zamieniona na użytki zielone. Dotyczy to głównie torfowisk niskich, powstałych w warunkach zasilania wodami płynącymi i żyznymi.

Fauna kręgowców gminy Grodziczno

Na obszarze gminy Grodziczno przeważają tereny użytkowane rolniczo. Jedynie w południowej części gminy, w pobliżu Jeziora Kiełpińskiego znajduje się obszar leśny należący do kompleksu administrowanego przez Nadleśnictwo Lidzbark. Mniejsze tereny leśne występują wzdłuż cieków wodnych i w sąsiedztwie jezior. Największym zbiornikiem wodnym gminy jest Jezioro Kiełpińskie (60,8 ha), największą zaś rzeką - Wel. Omawiany teren charakteryzuje się dużą ilością drobnych zbiorników wodnych (tzw. oczek i bagienek). Ma to niebagatelne znaczenie dla stanu i zróżnicowania fauny gminy. Rzeka Wel na całej swej długości w gminie Grodziczno zaliczana jest do krainy pstrąga. Jest to jeden z niewielu już w Polsce cieków, do którego na tarło wpływają ryby łososiowate, głównie troć wędrowna. Spośród innych gatunków ryb występuje tu m. in. lipień i pstrąg potokowy. Ciekawostką jest też stwierdzenie w Welu przedstawiciela krągłoustych - minoga strumieniowego. Powstanie w ostatnich latach kilku zapór przegradzających rzekę doprowadziło do znacznego ograniczenia populacji tarliskowej troci. W chwili obecnej prowadzone są starania, aby wszystkie budowle hydrotechniczne na tej rzece (głównie małe elektrownie wodne) wyposażone były w tzw. przepławki umożliwiające swobodną wędrówkę ryb. Spośród

płazów na terenie gminy Grodziczno stwierdzono występowanie 12 gatunków. Są to traszki (zwyczajna i grzebieniasta), ropuchy szara i zielona), żaby jeziorkowa, śmieszka oraz zdolny do rozrodu mieszańców tych gatunków - żaba wodna a także żaba trawna i moczarowa), kumak nizinny, grzebiuszka ziemna i rzekotka drzewna. Możliwe jest występowanie trzeciego gatunku ropuchy - paskówki, ale ta informacja wymaga jeszcze potwierdzenia. Gatunkami najliczniej występującymi na tym terenie są żaby - jeziorkowa i wodna bytujące w pobliżu zbiorników wodnych oraz żaba trawna i moczarowa przebywające na wilgotnych łąkach i terenach podmokłych oraz w lasach. Spośród gadów na terenie gminy Grodziczno występują 3 gatunki jaszczurek - zwinka, żyworódka i padalec czyli jedyna polska jaszczurka beznoga, do złudzenia przypominająca węża.

Występują tutaj również dwa gatunki węży - żmija zygzakowata i zaskroniec. Żmija będąca jedynym polskim wężem jadowitym dość często spotykana jest w lasach otaczających jezioro Kiełpińskie. Nie należy jednak żmij zabijać ani niszczyć stanowisk ich występowania, ponieważ są one gadami bardzo pożytecznymi, przydatnymi w walce z drobnymi gryzoniami stanowiącymi dużą część ich diety. Zróżnicowanie biotopów (tereny rolnicze, bagienka, jeziora, bystra rzeka, lasy) wpływa na dużą liczebność najlepiej poznanej grupy zwierząt na terenie gminy - ptaków. Łatwość i duża atrakcyjność obserwacji ornitofauny przyciąga szczególnie młodych ludzi i pozwala na uzyskanie bogatego materiału do opracowań. Na terenie gminy Grodziczno stwierdzono występowanie około 130 lęgowych gatunków ptaków. Niektóre spośród nich są bardzo rzadko obserwowane na Niżu (np. pluszcz w uroczysku "Piekiełko") czy w ogóle w Polsce (np. bączek nad Jeziorem Kiełpińskim). Na Jeziorze Kiełpińskim szczególnie w sezonie przed- i poturystycznym obserwować możemy ptaki tak lęgowe dla tego jeziora, jak i lecące wiosną na lęgowiska bądź jesienią z nich powracające. Spotykamy tu m. in. perkozy dwuczube, kaczki krzyżówki, gągoły, głowienki, tracze nurogęsi, łabędzie nieme, łyski i inne gatunki ptaków wodnych.

Dość często zaobserwować można również polującego bielika - największego polskiego ptaka drapieżnego. Jezioro Kiełpińskie jest typowym jeziorem rynnowym, z w bardzo wąskim pasem trzcin przybrzeżnych i dość intensywnie użytkowanym rekreacyjnie, wobec czego latem w sezonie turystycznym przepłoszone ptaki znikają z tafli wody. Jedynym miejscem ucieczki nad jeziorem jest zarastająca zatoka w jego zachodniej części. To tam właśnie kryje się prawie cała populacja lęgowa ptaków wodnych i brodzących. Na mniejszych zbiornikach wodnych obserwować możemy najmniejszego z polskich perkozów - perkozka a także inne gatunki ptaków, jak kaczki czernice, głowienki czy spośród ptaków brodzących - wodnika. Nad rzeką Wel nie należy do rzadkości barwny zimorodek czy brodziec piskliwy. Z ptaków drapieżnych najczęstszymi gatunkami lęgowymi są myszołowy. Krążące, wypatrujące zdobyczy ptaki obserwujemy tak na skraju lasów, jak i nad łąkami i polami. Ponadto występują tu jastrzębie gołębiarze, krogulce, błotniaki stawowe, a z sokołów - kobuz i pustułka. Drapieżniki nocne reprezentowane są przez puszczyka, sowę uszatą i pójdkę. W okolicy wsi Lorki stwierdzono trzmielojada. Na terenie gminy Grodziczno zanotowano występowanie 45 gatunków ssaków. Najliczniejszą grupę stanowią przedstawiciele rzędu gryzoni, reprezentowanego przez 14 gatunków (m. in. mysz leśną, zaroślową, polną, domową, nornicę rudą, norniki). Poza tym występuje tu 11 gatunków nietoperzy (najczęściej spotykane to nocek rudy, nocek Natterera i gacek brunatny), 10 gatunków ssaków z rzędu drapieżnych (m. in. lis,

jenot, borsuk, kuna leśna, kuna domowa, wydra, gronostaj). Rząd owadożernych reprezentują: jeż wschodni, rzesorek rzeczek (jedyne krajowe ssaki posiadające gruczoł jadowy), ryjówka aksamitna, ryjówka malutka. Bardzo ciekawą grupę stanowi kopytna zwierzyna łowna. Najczęściej zarówno na polach jak i w lesie obserwować możemy sarny. W pobliżu ścieżki wokół jeziora Kiełpińskiego swoje ostoje mają jelenie i dziki. Ślady ich bytowania w okolicy południowo-zachodniego brzegu jeziora spotykane są prawie na każdym kroku. Bardzo rzadko spotkać też tu można wędrującego największego przedstawiciela jeleniowatych - łosia.

2.3.1. Ochrona przyrody

Zielone Płuca Polski

Cały teren powiatu nowomiejskiego znajduje się w granicach obszaru funkcjonalnego Zielone Płuca Polski. Celem istnienia ZPP jest promowanie rozwoju proekologicznego, utrzymanie zrównoważonych struktur przestrzennych dla zapewnienia wysokiego standardu środowiska przyrodniczego.

Obszar Zielonych Płuc Polskich - mapa poglądowa

Źródło : www.fzpp.pl

2.4. Dziedzictwo kulturowe

Na krajobraz kulturowy gminy Grodziczno składa się krajobraz wiejski o charakterze otwartym. Architektura wiejska to krajobraz w typie luźnej zabudowy z pewnymi elementami dominującymi jak kościoły czy inne obiekty użyteczności publicznej. Do tego dołącza krajobraz zielony służący wypoczynkowi, rekreacji i zaspakajaniu potrzeby obcowania z naturą. Na ten element składają się ogrody i parki będące w ścisłym związku z architekturą rezydencjonalną i tworzące z nią pewną zamkniętą całość.

Na zasoby dziedzictwa kulturowego składają się przede wszystkim dzieła architektury świeckiej tj. folwarki w postaci założeń dworsko - parkowych i parkowo - pałacowych w różnym stopniu zachowania oraz dzieła techniczne jak młyny, cegielnie a także układy przestrzenne wsi. Wśród obiektów sakralnych dominują świątynie a także cmentarze. Odrębną grupę zabytków stanowią obiekty archeologiczne posiadające własną formę krajobrazową, są to grodziska i kurhany. Istotną rolę pełnią, także, obiekty tzw. małej architektury czyli kapliczki, przydrożne krzyże, pomniki i obeliski.

źródło: www.kapliczki.bratian.pl

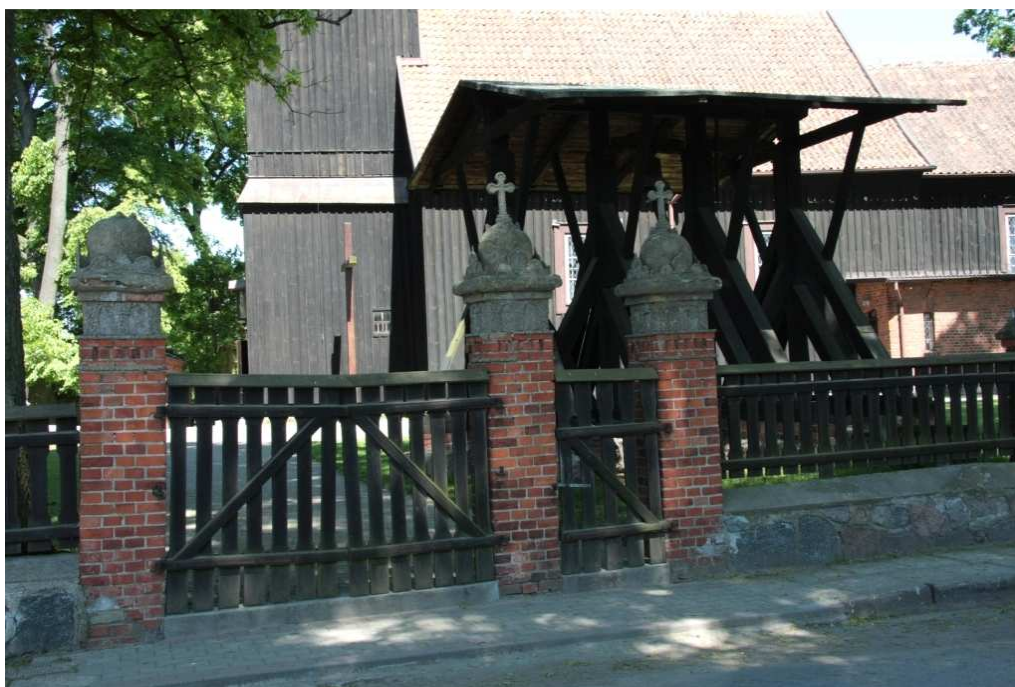

źródło: www.kapliczki.bratian.pl

- Kościół parafialny p.w. św. Marcina wraz z cmentarzem– pierwotny był wystawiony przed 1653 r. Obecny kościół orientowany wzniesiono w latach 1721 –1722. Budowany w konstrukcji zrębowej, na planie prostokąta, z krótszym prezbiterium zamkniętym trójbocznie. Korpus nawowy, szerszy i dłuższy z dostawioną na osi od strony zachodniej kwadratową wieżę. Boleszyn od XVII wieku słynie z kultu Matki Boskiej Bolesnej, której obraz uchodzący za cudowny mieści się w ołtarzu głównym. Geneza kultu maryjnego wiąże się z epidemią cholery, która wybuchła w parafii na przełomie XVII i XVIII wieku.

źródło: EC

źródło: EC

- Kaplica św. Huberta

źródło: EC

2.4.1. Ochrona zabytków

Wykaz nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków

Miejscowość	Obiekt	Nr Rejestru	Data Wpisu
BOLESZYN	KAPLICA P.W. ŚW. HUBERTA	A-903/T	5 sierpnia 1968
BOLESZYN	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MARCINA WRAZ Z CMENTARZEM PRZYKOŚCIELNYM	A-902/T	5 sierpnia 1968

Źródło: Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Olsztynie

2.5. Turystyka

Szlaki turystyczne

Na terenie gminy znajduje się kilka szlaków turystycznych, niektóre z nich przechodzą przez teren gminy częściowo a niektóre w całości. Niemniej jednak wszystkie stanowią o potencjale turystycznym tego obszaru.

rodzaj szlaku:	samochodowy "Szlak Grunwaldzki"
trasa:	Olsztyn-Gietrzwałd-Zawady Małe-Stare Jabłonki-Ostróda-Pietrzwałd-Wysoka Wieś-Lubawa-Samplawa-Nowe Miasto Lubawskie-Kurzętnik-Boleszyn-Lidzbark Działdowski-Działdowo-Nidzica-Raczki-Dabrówno-

	Stębark–pole bitwy grunwaldzkiej-Olsztynek-Olsztyn
długość trasy:	283 km.
opis:	Szlak Grunwaldzki umożliwia zwiedzenie południowo – zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego.

km.1	km.2	opis
0.00	283.00	Olsztyn , początek/koniec szlaku, wyjazd z miasta szosą numer 16 w kierunku Ostródy, Ławy, Grudziądz.
17.00	266.00	Gietrzwałd - wieś gminna w powiecie olsztyńskim, w czasie, gdy Warmia należała do Niemiec ważny ośrodek polskości. Jeden z najbardziej znanych w Polsce ośrodków kultu maryjnego związanego z objawieniami w 1877 roku. Nad wsią góruje neogotycki kościół z II poł. XIX w. powstały w rezultacie przebudowy mniejszej gotyckiej świątyni. Naprzeciw kościoła dom znanej warmińskiej rodziny Samulowskich, Andrzej Samulowski prowadził w nim księgarnie polską.
29.00	254.00	Zawady Małe - niedaleko od szosy cmentarz i monument poświęcony pamięci 120 jeńców z obozu w Działdowie zamordowanych przez Niemców 21 lutego 1945 roku.
31.00	252.00	Stare Jabłonki - znana miejscowość wypoczynkowa nad jeziorem Szeląg Mały w południowej części Lasów Taborskich słynących ze strzelistych sosen masztowych. Ze względu na atrakcyjne usytuowanie wsi powstało tu kilka ośrodków turystycznych. Pierwsze wille dla turystów wybudowano w tym uroczym położonym zakątku Mazur pod koniec XIX wieku. W Starych Jabłonkach zaczyna się jedna z odnóg systemu dróg wodnych znanego jako Kanał Elbląski.
42.00	241.00	Ostróda - miasto powiatowe, jedno z największych w województwie warmińsko – mazurskim (około 40 000 mieszkańców), usytuowane w zachodniej części Mazur na Pojezierzu Ławskim. Prawa miejskie uzyskało w 1329 roku. Szczególnego uroku dodaje miastu jezioro Drwęckie , którego zachodnia część leży niemal w samym śródmieściu. Z przystani nad tym jeziorem wyruszają statki na rejsy do Piławek , Starych Jabłonek, Ławy oraz na całodniową wycieczkę do Elbląga szlakiem jedynych w Europie pochylni. Warto zwiedzić: Zamek krzyżacki położony na nizinie nad jez. Drwęckim, w płn.- zach. części miasta. W czasie kampanii napoleońskiej, zimą 1807 roku, był przez kilka tygodni siedzibą Napoleona Bonaparte i jego sztabu. Wielokrotnie przebudowywany. Obecnie mieści się tu m.in. muzeum. Kościół parafialny p.w. św. Dominika Savio, znajdujący się w obrębie dawnego starego miasta, gotycki - z ok.1330-1351, orientowany, murowany z cegły, na wysokiej podmurówce z kamieni polnych. Kościół ewangelicko-augsburski, od 1981 metodystyczny. W udostępnionej do zwiedzania wieży skromne muzeum, a z niej dość rozległy widok na okolice miasta. Kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia, neogotycki, zbudowany w latach 1856 –1875. Z Ostródy wyjazd początkowo drogą nr 16, ale jeszcze w granicach miasta należy zjechać na drogę nr 52 w kierunku Lubawy, Brodnicy, Torunia.
55.00	228.00	za wsią Smykowo skrzyżowanie do wsi Pietrzwałd .

60.00	223.00	Pietrzwałd - duża wieś z drewnianym kościołem z XVII wieku, wystrój wnętrza barokowy.
62.00	221.00	Wysoka Wieś - najwyższej położona miejscowość w województwie warmińsko-mazurskim. We wsi mały parking, z niego dojście (kilkaset metrów) do Dylewskiej Góry - 312 m. n.p.m. , najwyższe wzniesienie w regionie. Na szczycie urządzenia retransmisyjne radia i telewizji powstałe w końcu lat 50. Na Dylewskiej Górze zaczyna się ciekawa leśna ścieżka dydaktyczna prowadząca do jeziora Francuskiego .
67.00	216.00	skrzyżowanie , w prawo droga prowadzi do Lubawy, w lewo do pola Bitwy Grunwaldzkiej.
86.00	197.00	Lubawa - miasto w powiecie ławskim, jedno z najstarszych w regionie, powstałe w połowie XIII wieku (dokładna data nie jest znana). Przez stulecia siedziba biskupstwa chełmińskiego, do dziś wiele interesujących zabytków, a wśród nich założenie urbanistyczne Starego Miasta z gotyckim kościołem św. Anny i renesansową kaplicą Mortęskich, ruiny zamku biskupiego, gotycki kościół św. Jana, drewniany, barokowy kościół św. Barbary.
91.00	192.00	Samplawa - wieś nad rzeką Elszką, z gotyckim kościołem z XIV wieku, po prawej (północnej) stronie drogi wyraźnie widoczne grodzisko pruskie. Szlak boczny do Ławy i Szymbarka. 13 km, Ława - miasto powiatowe malowniczo położone nad jez. Jeziorak Mały (wokół jeziora promenada) i Jeziorak Duży (najdłuższe w Polsce - 27,5 km długości, 34,5 km ² powierzchni, gł.12 m , należące do systemu dróg wodnych Kanału Ostródzko-Elbląskiego). Prawa miejskie uzyskało w 1305 roku. Z dawnych czasów zachował się gotycki kościół Przemienienia Pańskiego z XIV w. Ława jest dziś ważnym węzłem kolejowym na trasie Warszawa-Gdańsk i Olsztyn – Poznań oraz miejscowością turystyczną. 25 km , Szymbark - we wsi, nad jez. Szymbarskim, ruiny największego zamku województwa warmińsko - mazurskiego (97 x 72 m.), z 12 basztami.
99.00	184.00	Bratian - wieś przy ujściu rzeki Wel do Drwęcy. Założona przez sandomierskiego rycerza Jana, który wstąpił do zakonu krzyżackiego, (stał się bratem zakonnym - stąd nazwa miejscowości). W drodze do Nowego Miasta Lubawskiego, po prawej stronie, na wzgórzu, widoczny pomnik w Nawrze upamiętniający mieszkańców miasta i powiatu, którzy ponieśli śmierć z rąk hitlerowców i bolszewików w walce o wolność i polskość.
103.00	180.00	Nowe Miasto Lubawskie - siedziba powiatu. Powstało w pobliżu brodu na Drwęcy w 1325 roku. Założone zostało przez Krzyżaków. Położone na pograniczu z Polską wielokrotnie zmieniało przynależność państwową. Szczególnie godne uwagi ze względu na zachowane zabytki. Historyczna część miasta, otoczona sporymi fragmentami murów obronnych, z ocalałymi bramami Brodzką i Lubawską, zachowała swój kształt z XIV w. Najcenniejszym zabytkiem miasta jest kościół p.w. św. Tomasza. Trójnawowa budowla bazylikowa w stylu gotyckim jest równie stara jak miasto. Forma zewnętrzna, choć potężna i dostojna, nie zapowiada bogactwa, jakie można zobaczyć wewnątrz. Ściany kościoła pokryte są freskami powstałymi w czasie od

		średniowiecza do XVIII w. Szczególnie ciekawa jest płyta nagrobna Kuno von Liebensteina, miejscowego komtura, przedstawiająca rycerza krzyżackiego w pełnym uzbrojeniu. To wykonane w metalu epitafium wisi na ścianie nawy południowej. Godne uwagi są też ołtarze i barokowa kaplica grobowa rodziny Działyńskich, a w niej renesansowy nagrobek Mikołaja Działyńskiego. Za Nowym Miastem - 5 km w stronę Torunia - Kurzętnik. Z parkingu wejście na górę zamkową. Ładny widok na Dolinę Drwęcy i Nowe Miasto. 11 lipca 1410 roku pod Kurzętnikiem król Władysław Jagiełło, dowodzący wojskami Korony i Litwy, zrezygnował z przejścia brodu na Drwęcy w drodze do Malborka i zdecydował o obejściu źródeł rzeki, by uniknąć starcia z siłami krzyżackimi.
119.00	164.00	Boleszyn - we wsi można zobaczyć drewniany kościół wykonany z modrzewia. Obiekt powstał na początku XVIII w.
135.00	148.00	Lidzbark - tradycyjnie zwany Welskim od nazwy rzeki Wel, nad którą leży. Miasto powstało w czasach krzyżackich, jednak nie znamy dokładnej daty uzyskania praw miejskich. Obecnie są w nim dwa zabytkowe kościoły: jeden gotycki z XIV w., drugi klasycystyczny z pocz. XX. W mieście istnieją dwa muzea: pożarnictwa - eksponujące historyczne urządzenia pożarnicze oraz muzeum Welskiego Parku Krajobrazowego - zapoznające z ciekawą przyrodą tego chronionego obszaru i możliwościami zwiedzenia Parku. Sposobność do wypoczynku nad jeziorem.
160.00	123.00	Działdowo – stolica powiatu położona nad rzeką Wkrą. Osada przy zamku krzyżackim uzyskała prawa miejskie w 1344 roku. Jak wiele miast pogranicza miało burzliwe dzieje. Niszczony było wielokrotnie przez różne armie. W 1920 roku, jako jedyne miasto mazurskie, znalazło się w granicach Polski. Stanowiło ważny ośrodek oddziaływania na Polaków na terenie Prus Wschodnich. W czasie II wojny światowej istniał w mieście, w okolicy stacji kolejowej, obóz hitlerowski - głównie dla więźniów politycznych. Miejsca kaźni Polaków upamiętniają w Działdowie pomniki i tablice. Warty uwagi są zabytki miasta, a wśród nich zamek krzyżacki z XIV wieku i rynek z barokowym ratuszem.
184.00	99.00	Nidzica - miasto powiatowe nad rzeką Nidą, przywilej lokacyjny otrzymało w 1385 roku. Powstało u stóp położonego na wzgórzu zamku krzyżackiego. W okolicach tego miasta rozegrała się w sierpniu 1914 roku jedna z pierwszych bitew I Wojny Światowej. (między siłami rosyjskimi - pod dowództwem gen. Samsonowa i niemieckimi - pod wodzą gen. Hindenburga). Bitwa ta znana jako II Bitwa pod Tannenbergiem zakończyła się zwycięstwem Niemców. Miasto zostało niemal doszczętnie spalone przez Rosjan w czasie działań wojennych. Interesującym zabytkiem jest górujący nad miastem zamek krzyżacki, a w nim małe muzeum regionalne. Z wieży zamkowej widok na okolice, m.in. na Tatarski Kamień - potężny gład narzutowy we wsi Tatary.
197.00	86.00	Łyna - na wschodnim skraju zabudowań tej wsi rozpoczyna się niezwykle atrakcyjny krajobrazowo rezerwat źródeł rzeki Łyny . Zwiedzanie ułatwiają wyznaczone szlaki turystyczne i platformy widokowe. Z tej miejscowości szlak wiedzie przez Dobrzyń, Szkotowo

		bocznymi drogami o asfaltowej nawierzchni.
225.00	58.00	Dąbrówno – wieś, dawniej miasto położone między dwoma jeziorami (Dąbrowa Mł. i Wlk.), uzyskało prawa miejskie w 1326 roku. W roku 1410, w nocy z 13 na 14 lipca, miasto - będące pod władzą Krzyżaków - zostało zdobyte i spalone przez wojska Jagiełły. W czasie II wojny światowej poniosło dotkliwe straty. Dziś warto obejrzeć kościół metodystyczny (poprzednio ewangelicko-augsburski) z XIV w., z ciekawym wyposażeniem wnętrza (m.in. barokowa kaplica rodu Finckensteinów). Uwagę zwraca też neogotycki kościół katolicki o kamiennych ścianach, wybudowany w 1865 roku.
234.00	49.00	Grunwald - pole bitwy. 15 lipca 1410 roku rozegrała się w tym miejscu największa bitwa średniowiecznej Europy zakończona zwycięstwem zjednoczonych wojsk polskich, litewskich i tatarskich nad wojskami zakonu krzyżackiego. Na polu bitwy wznosi się powstałe w 1960 roku, dla upamiętnienia 550 rocznicy zwycięstwa, założenie pomnikowe zaprojektowane przez prof. J.Cenckiewicza i W. Bandurę. Składa się ono z obelisku o wysokości 10 m - z wyrzeźbionymi głowami wojów Jagiełły, metalowych masztów o wys. 30 metrów, spiętych kartuszami herbowymi wojsk biorących udział w bitwie, amfiteatru z mapą plastyczną zorientowaną w terenie, przedstawiającą układ wojsk przed bitwą oraz muzeum umieszczonego pod amfiteatrem. W oddaleniu widoczny kamień upamiętniający miejsce śmierci wielkiego mistrza zakonu krzyżackiego, w odległości 700 metrów miejsce dawnej kaplicy pobitewnej z 1411 roku.
255.00	28.00	Olsztynek - miasto powstało w 1359 roku przy zamku krzyżackim. Najwybitniejszym jego obywatelem był urodzony tu w 1764 r. leksykograf, tłumacz, rzecznik sprawy polskiej w Prusach - Krzysztof Celestyn Mrongowiusz (zm. w Gdańsku 1855). Z dawnych czasów zachowały się duże fragmenty murów miejskich wykonanych z kamienia, kościół ewangelicki z plebanią (miejsce urodzenia Mrongowiusza) oraz zamek krzyżacki użytkowany od niemal dwóch stuleci jako szkoła. Uczył się w niej wybitny niemiecki bakteriolog, laureat pierwszej Nagrody Nobla w dziedzinie medycyny - Emil Behring, twórca szczepionki przeciw tężcowi. Największą atrakcją Olsztyńska jest powstałe w Królewcu w 1909 roku i przeniesione do Olsztyńska w 1941 Muzeum Budownictwa Ludowego, w którym obejrzeć można budowle z Warmii, Mazur, Powiśla i Pruskiej Litwy. Skansen w Olsztyńku, stale rozbudowywany, jest jednym z największych w kraju i w Europie. W okolicy miejscowości letniskowe: Mierki, Swaderki, Kurki, Pluski - położone w lasach i nad jeziorami.
273.00	10.00	Dorotowo - wieś nad malowniczym jeziorem Wulpińskim (Dorotowskim, Tomaszkowskim), o powierzchni 7,3 km i głębokości max. 54 m - ładny widok na jezioro z parkingu przy szosie.
283.00	0.00	Olsztyn, koniec/początek szlaku
1 - kilometry liczone od początku szlaku 2 - kilometry liczone od końca szlaku		

Planowane szlaki turystyczne

Rowerowe szlaki turystyczne WPK (koncepcja opracowana w ramach Planu Ochrony)

Przebieg całego szlaku	kolor + oznakowanie „robocze” (do zmiany w czasie realizacji, zgodnie z przyjętym oznakowaniem w całym województwie)	długość całego szlaku [A]	długość szlaku w granicach WPK [B]	długość szlaku poza granicami WPK [A-B]	długość linii prostej pomiędzy końcami szlaku [C]	rozwi- nięcie szlaku [A/C]
Rowerowa Obwodnica wokół WPK (cz. I) Lidzbark – Słup – Boleszyn – Mroczno – Mroczenko – Grodziczno	zielony R-0 	22,4	8,6	13,8	16,8	1,33
Boleszyn – Kowaliki – Trzcina – Rynek – Ostaszewo – Gronowo – Jeglia	niebieski R-4 	16,4	10,3	6,1	12,9	1,27

źródło: Projekt Planu ochrony WPK

3. Ocena mocnych i słabych stron - analiza SWOT

ANALIZA SWOT	
SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Atrakcyjny przyrodniczo i kulturowo teren i czyste środowisko • Brak uciążliwego dla środowiska przemysłu • Możliwość produkcji zdrowej żywności • Bliskość Welskiego Parku Krajobrazowego • Możliwość wykorzystania potencjału rolniczego • Istnienie bardzo atrakcyjnych obiektów dziedzictwa kulturowego 	<ul style="list-style-type: none"> • Niski stan świadomości przedsiębiorców w zakresie możliwości uzyskania pomocy przy prowadzeniu działalności gospodarczej • Niski wskaźnik ludzi wykształconych • Ograniczona możliwość uzyskania pracy • Niewystarczająca promocja walorów • Słaby stopień skanalizowania gminy • Słabo rozwinięta baza sportowa i kulturowa • Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczna (baza noclegowa i gastronomiczna) • Zbyt mała liczba parkingów dla przyjeżdżających turystów
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Walory środowiskowe • Potencjał rozwojowy turystyki • Walory kulturowe • Możliwości pozyskania środków z UE • Rozwój inwestycji poprawiających jakość życia ludności i zwiększających możliwości rozwoju miejscowości • Szybszy dostęp do informacji • Rozwój turystyki wiejskiej i agroturystyki, jako możliwość pozyskania nowych miejsc pracy oraz zapewnienia dodatkowych źródeł dochodu właścicielom gospodarstw rolnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogarszanie się stanu infrastruktury drogowej • Bezrobocie, zwłaszcza wśród absolwentów szkół • Zwiększenie się konkurencyjności rynku w związku z integracją europejską • Brak stabilności uregulowań prawnych w zakresie zarządzania i finansowania gminy • Starzenie się społeczeństwa • Powolne i skomplikowane uruchamianie środków unijnych w latach 2007-2013 • Patologie społeczne • Skomplikowane procedury pozyskiwania funduszy z UE dla rolników

L.p.	Nazwa zadania	Planowany rok realizacji	Wartość projektu ogółem
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej	2010-2016	1 000 000,00
2.	Gazyfikacja terenu gminy	2010-2016	1 000 000,00
3.	Przebudowa drogi gminnej Boleszyn-Sugajno	2010-2016	534 000,00
4.	Budowa chodników w miejscowości Boleszyn	2010-2016	10 000,00
5.	Budowa Świetlicy wiejskiej w Boleszynie	2010	865 317,46
6.	Budowa placów zabaw w miejscowościach gminy	2010-2016	20 000,00
7.	Przygotowanie planu zagospodarowania terenu pod zabudowę na domki jednorodzinne(w kierunku Lidzbarka Welskiego)	2010-2016	40 000,00
8.	Stworzenie i aktywizacja Klubów Sportowych	2010-2016	20 000,00
9.	Animacja społeczno-kulturalna mieszkańców gminy poprzez zainicjowanie klubów i stowarzyszeń	2010-2016	20 000,00
10.	Organizacja imprez sportowych, kulturalnych oraz integracyjnych	2010-2016	20 000,00

Nazwa zadania	1. Budowa kanalizacji sanitarnej
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój infrastruktury ochrony środowiska • Poprawa jakości życia mieszkańców • Uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej
Przeznaczenie	Z inwestycji korzystać będą mieszkańcy wsi w sposób bezpośredni oraz pośredni poprzez poprawę jakości wód gruntowych. Inwestycja przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców
Czas realizacji	2010- 2016
Szacowany koszt realizacji	1 000 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne i zewnętrzne
Nazwa zadania	2. Gazyfikacja terenu gminy
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa dostępności do podstawowych usług dla mieszkańców
Przeznaczenie	Z inwestycji korzystać będą mieszkańcy wsi w sposób bezpośredni. Inwestycja przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, zwiększenia dostępności do podstawowych usług.
Czas realizacji	2010 – 2016
Szacowany koszt realizacji	1 000 000,00 zł

Źródło finansowania	Środki własne i zewnętrzne
Nazwa zadania	3. Przebudowa drogi gminnej Boleszyn –Sugajno
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości i dostępności wewnątrz regionalnych połączeń komunikacyjnych o znaczeniu lokalnym • Zwiększenie mobilności mieszkańców • Poprawa bezpieczeństwa
Przeznaczenie	Z dróg korzystać będą przede wszystkim mieszkańcy wsi Boleszyn oraz całej gminy. Przyczyni się to do łatwości poruszania się po gminie.
Czas realizacji	2010 – 2016
Szacowany koszt realizacji	534 000,00
Źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko – Mazurskiego -środki własne
Nazwa zadania	4. Budowa chodników w miejscowości Boleszyn
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa bezpieczeństwa • Poprawa atrakcyjności miejscowości oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i turystów
Przeznaczenie	Z chodników korzystać będą przede wszystkim mieszkańcy wsi Boleszyn oraz turyści. Inwestycja przyczyni się to do bezpiecznego poruszania się pieszych po miejscowości.

Czas realizacji	2010 – 2016
Szacowany koszt realizacji	10 000,00
Źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko – Mazurskiego -środki własne
Nazwa zadania	5. Budowa świetlicy wiejskiej w Boleszynie
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa atrakcyjności miejscowości oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i turystów • Poprawa jakości życia mieszkańców • Poprawa jakości świadczenia usług edukacyjnych • Poprawa bazy kulturalnej • Zagospodarowanie wolnego czasu mieszkańców wsi
Przeznaczenie	<p>Z świetlicy korzystać będą przede wszystkim mieszkańcy wsi Boleszyn oraz turyści. Inwestycja przyczyni się to poprawy jakości życia mieszkańców.</p> <p>Dane techniczne: -powierzchnia zabudowy – 255,48 m² -powierzchnia całkowita – 294,12m² -powierzchnia użytkowa – 251,36 m² Kubatura – 1174,54 m³ Wymiary budynku 2,24 x 12 m -wysokość 6,03m</p>
Czas realizacji	2010 - 2016

Szacowany koszt realizacji	865 317,46
Źródło finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko - Mazurskiego -środki własne - Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, oś 3 „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”, działanie: „Odnowa i rozwój wsi”.
Nazwa zadania	6. Budowa placów zabaw w miejscowościach gminy
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa bazy kulturalnej • Zagospodarowanie wolnego czasu mieszkańców wsi • Rozwój kultury na terenie wsi • Poprawa jakości życia mieszkańców
Przeznaczenie	Z inwestycji korzystać będą mieszkańcy wsi w sposób bezpośredni. Inwestycja przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców
Czas realizacji	2009 - 2015
Szacowany koszt realizacji	20 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne i zewnętrzne
Nazwa zadania	7. Przygotowanie planu zagospodarowania terenu pod zabudowę na domki jednorodzinne(w kierunku Lidzbarka Welskiego)
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa atrakcyjności miejscowości oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i turystów

Przeznaczenie	Inwestycja przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców
Czas realizacji	2009 - 2015
Szacowany koszt realizacji	40 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne i zewnętrzne
Nazwa zadania	8. Stworzenie i aktywizacja Klubów Sportowych
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości życia mieszkańców • Poprawa jakości świadczenia usług edukacyjnych
Przeznaczenie	Inwestycja przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców
Czas realizacji	2009 - 2015
Szacowany koszt realizacji	20 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne i zewnętrzne
Nazwa zadania	9. Animacja społeczno-kulturalna mieszkańców gminy poprzez zainicjowanie klubów i stowarzyszeń
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości życia mieszkańców • Poprawa jakości świadczenia usług edukacyjnych
Przeznaczenie	Inwestycja przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców
Czas realizacji	2009 - 2015

Szacowany koszt realizacji	20 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne i zewnętrzne
Nazwa zadania	10. Organizacja imprez sportowych, kulturalnych oraz integracyjnych
Cele	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości życia mieszkańców • Poprawa jakości świadczenia usług edukacyjnych • Poprawa jakości świadczenia usług sportowo-rekreacyjnych • Popularyzacja kultury fizycznej na terenie wsi
Przeznaczenie	Inwestycja przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców
Czas realizacji	2009 - 2015
Szacowany koszt realizacji	20 000,00 zł
Źródło finansowania	Środki własne i zewnętrzne